

Startnotitie Havenvisie

1. Aanleiding

De haven is een belangrijke economische pijler van Den Helder. Er liggen uitdagende vraagstukken en kansen waar we de komende decennia vorm aan moeten geven. In die ontwikkeling is samenwerking noodzakelijk. De gemeente, noch het in 2013 verzelfstandigde havenbedrijf, NV Port of Den Helder kan dat alleen. In de Havenvisie 2040 kan de gemeente Den Helder haar publieke belangen beschrijven en visie geven op te maken keuzes op allerlei ontwikkelingen in en rond de haven. De belangen liggen in de versterken van de haven economie en het vormgeven van de verbinding tussen de stad, de civiele haven en marinehaven.

Naast het feit dat het bijna 12 jaar geleden is dat we een havenvisie hebben opgesteld staan we economisch gezien aan de vooravond van een grote verandering. Inkomsten uit olie & en gas lopen terug, windenergie vanaf zee gaat ons nieuwe kansen bieden die we moeten zien te verzilveren en waarop we de haven moeten aanpassen. De behoefte aan een Havenvisie 2040 komt ook naar voren in het onderzoeksrapport *Den Helder in de lichtenlijjn, Port of Den Helder: onderzoek naar Visie, Structuur, Personeel, Financiën en Marketing* van Panteia. De behoefte aan een Havenvisie wordt hierin benoemd vanuit de invalshoeken continuïteit en productiviteit. Voor de continuïteit van Port of Den Helder staat de sturing op basis van de businessplanning centraal op basis van realistische en concrete doelen. Voor de productiviteit gaat het om de prestaties in relatie tot de kosten die ermee gepaard gaan.

2. Doelstelling

De Havenvisie geeft aan welke toekomstige ontwikkeling wij beogen voor de haven. Hoe wij naar de haven kijken vanuit de publieke belangen die wij nastreven. Hierbij zijn verschillende perspectieven denkbaar:

- Ruimtelijk: de functionele inrichting van de haven, civiel en militair, zowel om de economische kansen te kunnen verzilveren als ten behoeve van de relatie met de binnenstad;

- Economisch: waar liggen de kansen (in de logistieke dienstverlening voor wind op zee?, in de waterstofeconomie?, in de toeristische sector? civiel-militaire samenwerking?) en wat is de betekenis van de haven voor Den Helder en voor de Kop van Noord-Holland;
- hoe ontwikkelt de maatschappelijke betekenis van de haven zich idealiter voor de stad?
- welke rol speelt de bereikbaarheid voor de toekomstige havenontwikkeling?
- hoe gaan we met onze partners in het Maritiem Cluster, provincie Noord-Holland en de Koninklijke Marine en op de achtergrond het Ontwikkelingsbedrijf NHN samenwerken, teneinde de wederzijds benodigde ontwikkelruimte te creëren in de haven;
- en hoe kunnen wij strategische samenwerkingen aangaan met partijen zoals Port of Amsterdam.

Het is belangrijk om het bovenstaande te zien in het licht van een aantal grote actuele thema's:

- Duurzaamheid: De verduurzaming van de haven zelf en tevens haar (beoogde) gebruikers (met in het achterhoofd de wetenschap dat het aanpakken van emissies juist in de haven het verschil zal maken);
- Circulariteit en Ecologie: De relatie van de haven met haar omringende natuurgebieden en een circulaire bedrijfsvoering van bedrijven in de haven;
- Zeespiegelstijging en klimaatadaptatie, punten die in samenwerking met het Hoogheemraadschap zullen moeten worden opgepakt.

De centrale vraag voor de Havenvisie is om op hoofdlijnen de richting voor de ontwikkeling, het gebruik en beheer van de haven van Den Helder te beschrijven. Hierbij formuleren wij ambities en geven de contouren aan van de activiteiten die moeten worden ingezet om de doelstellingen te behalen.

De invulling van de Havenvisie kunnen wij als gemeente niet alleen. Idem geldt voor PoDH. De invulling van de Havenvisie vergt partnership met partijen van binnen en buiten de stad. We zullen deze partijen moeten betrekken en meekrijgen om de doelstellingen te behalen.

Met bovengenoemde benadering kiezen wij het midden tussen enerzijds de beleidsmatige insteek van gemeente Harlingen in haar zoektocht naar de relatie stad-haven, en aan de andere kant de gemeente Amsterdam die zich meer richt op de activiteiten en de toekomst van het havenbedrijf. Ter inspiratie en ten behoeve van een goede inhoudelijke discussie over deze Startnotitie zijn onderstaand de links toegevoegd naar beide documenten:

<https://www.harlingen.nl/havenvisie-gemeentelijke-havens-2022-2032-zet-in-op-toekomstgerichte-watersportstad>

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwijoazK1-z7AhWMMewKHT9SA8gQFnoECCEQAQ&url=https%3A%2F%2Fopenresearch.amsterdam%2Fimage%2F2020%2F12%2F9%2Fgemeentelijke_visie_haven_2020_2040.pdf&usg=AOvVaw1vNbCayXrboQOSYVcmUQY1

3. Resultaat

Het resultaat zal zijn een herkenbare breed gedragen Havenvisie met een scope richting 2040 en die;

- o is geënt op de inbreng en de ambities van de belangrijkste stakeholders in en rond de haven;
- o een grondslag vormt voor een Bedrijfsplan 2023-2028 van Port of Den Helder;
- o het fundament legt voor te voeren gesprekken omtrent de aandeelhoudersstructuur met als beoogd resultaat een 2^e aandeelhouder;

- o richting geeft ten aanzien van een aantal voorziene gebiedsontwikkelingen en relocatie van functies binnen het Maritiem Cluster (MC);
- o waarin perspectief blijft bestaan voor een goed ondernemersklimaat in de haven met als ultieme doel de van groei van werkgelegenheid en binding van kennis aan haven en stad;
- o een basis wordt gelegd voor een nadere visie op welke wijze, binnen de kernzone van het Maritiem Cluster, een succesvolle gronduitgifte en –ontwikkeling ter hand kan worden genomen.
- o Een Uitvoeringsparagraaf ten behoeve van het vervolgproces zal onderdeel zijn van de Havenvisie.

4. Afbakening Opdracht

Met de navolgende (beleids-)kaders wordt rekening gehouden:

Kaders van het Rijk:

- Havennota 2020-2030 Gebiedsagenda Wadden 2050
- Programma Noordzee 2022-2027
- Kamerbrief over Strategisch Vastgoedplan 2022 ministerie van Defensie
- Kabinetsaanpak Klimaatbeleid (waterstofstrategie)

Kaders provincie Noord-Holland

- De provinciale Nota Zeehavens

Gemeentelijke kaders:

- De Strategische uitgangspunten Omgevingsvisie 2021
- Beleidskader Verbonden Partijen 2018
- Milieuzoneringen

5. Planning en Proces

1. De Havenvisie zal geproduceerd worden in de periode december-mei 2023;
2. Teneinde een goede breed gedragen visie op te kunnen stellen zal een participatieproces worden ingericht met diverse stakeholders (Inwoners, de KM, belangrijke civiele gebruikers/ ondernemers van de haven, provincie Noord- Holland, etc.)*)
3. Ook raadsleden zullen worden uitgenodigd om hierin te participeren.
4. Na goedkeuring van de visie zal een Uitvoeringsplan worden opgesteld en ter goedkeuring aan de raad worden voorgelegd.

*) Toelichting op het 2^e punt: Het participatieproces zal bestaan uit interviews en werksessies. De interviews met alle relevante stakeholders zullen worden gehouden vanuit een 'bid-book-achtige' benadering. Daarmee wordt bedoeld dat partijen 1:1 zal worden gevraagd welke behoefte zij hebben als het gaat om de toekomst van de haven. Met het voeren van individuele gesprekken wordt bereikt dat de behoeftestelling van iedere afzonderlijke partij goed in beeld kan worden gebracht. De werksessies vervolgens zullen een meer plenair karakter hebben waarin aan de hand van stellingen en dilemma's het gesprek zal worden gevoerd onder leiding van de procesregisseur AT Osborne.

6. Organisatie

Het opstellen van het visie-document wordt aan een extern bureau uitbesteed. Om de integraliteit met de ontwikkeling Maritiem Cluster te borgen, is procesregisseur van MC, AT Osborne hiervoor benaderd. AT Osborne zal een participatie-traject inrichten waarin alle relevante stakeholders zullen worden uitgenodigd hun inbreng te hebben ten behoeve van een breed gedragen Havenvisie.

7. Communicatie

Allereerst wordt de raad zoals gebruikelijk betrokken in het besluitvormingsproces omtrent deze Startnotie via een behandeling in de commissie bestuur & Middelen, gevolgd door besluitvorming in de raad. Vervolgens zal de raad middels een participatieproces zoals beschreven worden betrokken bij de totstandkoming van de Havenvisie.

8. Risicofactoren

De productie van een document kent in zichzelf weinig risico's. Het is vooral zaak om alle stakeholders bij dit proces te betrekken teneinde een goede breed gedragen herkenbare en heldere Havenvisie op te kunnen stellen.

16 december '22